

Afdeling	: OG - Groen/afval	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Math Oehlen (0495-575363)	DJ-686993
Portefeuillehouder	: M.J. (Martijn) van den Heuvel Msc.	Zaaknummer: 686988
		Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Aanbesteding route inzameling restafval en GFT gemeente Weert vanaf 1-1-2020

Voorstel

1. Opdracht te geven tot de aanbesteding van de route inzameling restafval en GFT vanaf 2020 met als uitgangspunt het wekelijks ophalen van de duobak.
2. Afdelingshoofd OG te mandateren tot verdere uitvoering.

Inleiding

In 2011 is via aanbesteding het huidige contract voor de route inzameling van de duobak (restafval en GFT) in de markt gezet. Dit contract eindigt van rechtswege op 31-12-2019. Afvalinzameling bij huishoudens is een wettelijke taak van de gemeente krachtens artikel 10.21 van de Wet Milieubeheer. Om de continuïteit van de inzameling te borgen wordt een nieuwe (Europese) aanbesteding uitgeschreven.

Beoogd effect/doel

Borgen van de continuïteit van de route inzameling restafval en GFT met als uitgangspunten:

- Het wekelijks ophalen van de duobak
- Geen tariefdifferentiatie.
- Voor de periode 2020 tot en met 2024 gevolgd door twee verlengingsmogelijkheden van respectievelijk drie en twee jaar.

Argumenten

Bijgevoegd is een achtergrondnotitie die de inzamelsystematiek van de gemeente Weert verklaart en onderbouwt. De basis is gelegen in artikel 10.21 van de Wet Milieubeer dat zegt dat de gemeente zijn inwoners ontzorgt bij het verwijderen van het in het huishouden vrijkomend huishoudelijk afval. Door de introductie van de producentenverantwoordelijk -

Weert, 26 februari 2019	S		B	W	W	W	W	W
				GG	MvdH	TG	WvE	PS
		akkoord						
		bespreken						
Soort besluit: Besluit college								

02-04-2019

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.: *02-04-2019*

Nummer: *5*

De secretaris,

heid voor consumentenverpakkingen, zo'n tien jaar geleden, is daar een tweede systeem bijgekomen. Producenten van verpakkingen zijn verantwoordelijk gemaakt voor het organiseren van een verwerkingssysteem daar voor. In dat kader verricht Weert, net als andere gemeenten, tegen vergoeding diensten in dienst van de wettelijk verantwoordelijk gemaakte producenten van verpakkingen. De gemeenten zijn in deze dus onderaannemer voor een verantwoordelijkheid die elders ligt. De mate waarin en wijze waarop een gemeente dat onderaannemerschap aangaat is afhankelijk van de eigen afweging wat die invulling voor maatschappelijk nut oplevert en wat het voor de eigen gemeente en haar inwoners betekent. Weert zorgt in dit kader voor inzamelingsvoorzieningen én nascheiding van PMD, laat dit sorteren en declareert dit bij het Verpakkende bedrijfsleven (het Afvalfonds dan wel Nedvang). De spelregels voor deze vergoedingen zijn vastgelegd in het Raamakkoord Verpakkingen. Deze dienstverlening verricht de gemeente op een zo doelmatig mogelijke manier, gezien vanuit financieel oogpunt, het milieu, effect op de openbare ruimte en de service aan zijn burgers.

Er zijn gemeenten die sterk hechten aan restafvalreductie, al dan niet via een financiële of service prikkel. Voorbeelden van de laatst genoemde systemen zijn DIFTAR en of omgekeerd inzamelen. Weert heeft hier nooit voor gekozen. Zo is bijvoorbeeld in het coalitieakkoord uit 2010 DIFTAR zelfs expliciet uitgesloten. Afvalreductie lijkt voor veel gemeenten een doel op zich te zijn geworden. Waar vaak de service aan burgers ondergeschikt gemaakt wordt. In de afweging spelen aspecten mee als milieu, kosten, service en de beheersaspecten voor de openbare ruimte. Onderzoek (zie volgende alinea) maakt duidelijk dat het milieuaspectief vrij relatief is ten opzichte van de andere aspecten. Weert heeft, daaruit voortvloeiend, zijn inzamelbeleid niet ingericht op een hoofddoel waarbij het reduceren van de hoeveelheid restafval door de burger zelf centraal staat en dat allerlei aanpassingen aan het service gerichte systeem zou vergen. Daarvoor is de milieuwinst van het Raamakkoord simpelweg te gering. Dat betekent niet dat Weert geen hulp biedt om de verpakkingproducenten hun taak te laten waarmaken. Weert doet dat op gepaste wijze. Met keuzevrijheid en service richting zijn burgers en met het accent op het nascheiden van restafval. Naast de nascheiding kunnen inwoners er voor kiezen hun PMD afval, geheel of gedeeltelijk (bijv. enkel flessen en flacons) kwijt te raken bij 22 locaties met ondergrondse containers.

Gescheiden inzameling van oud papier, textiel, GFT, flesjes en flacons, blik, de stromen op de milieustraat zijn allemaal al heel lang een onderdeel van het gemeentelijk afvalbeleid. Vervolgens werd zo'n tien jaar geleden de producentenverantwoordelijk voor verpakkingen ingevoerd. In gewicht ging het om slechts een vijfde van de traditionele grijze container. In volume echter om meer dan de helft. Veel gemeenten zijn vanwege het grote volume met name logistiek aan de gang gegaan om een nieuwe infrastructuur op te bouwen. Dat deden ze dus ten behoeve van een taak die primair bij het bedrijfsleven lag. Andere gemeenten zoals Weert, stelden de vraag centraal wat de maatschappelijke winst zou zijn indien de gemeente fors zou gaan inzetten op het inzamelen van verpakkingsmateriaal waar de producenten verantwoordelijk voor waren en zijn. Het duurde enkele jaren voordat daar een wetenschappelijk antwoord op kwam. Dat is het rapport van CE en TNO geworden "Milieueffect Analyse Raamakkoord Verpakkingen" uit mei 2015. In dat rapport is becijferd wat de maatschappij terugkrijgt voor het apart inzamelen van verpakkingen. Daarbij gaat het om uitsparing van fijnstof, CO₂-reductie, grondstoffenbesparing enzovoort. De milieuscores zijn uitgedrukt in een geldwaarde. De hele operatie levert de Nederlandse samenleving € 30 miljoen per jaar op. Dat is niet niks, maar gelet op de kosten van de operatie van € 170 miljoen per jaar is dat toch een relatief bescheiden score. Geen score om het Weerter systeem dusdanig te veranderen dat de service aan zijn burgers ondergeschikt gemaakt wordt aan de dienstverlening die de gemeente invult voor het verpakkende bedrijfsleven.

Bovendien zou het introduceren van bijvoorbeeld DIFTAR of omgekeerd inzamelen grote investeringen vergen, en ook intensief toezicht en handhaving. En dan nog is het vaak zo

dat er sprake is van een statistische werkelijkheid die op papier afwijkt van de praktijk omdat er een extra prikkel komt die burgers kunnen aanzetten om op niet bedoelde wijze van zijn afval af te komen.

Kortom, er was en is geen maatschappelijk dwingende reden om de zorgtaak voor de burger ondergeschikt te maken aan de activiteiten die in het kader van de producentenverantwoordelijkheid worden uitgevoerd. Via de combinatie van bron- en nascheiding wordt een gemiddelde hoeveelheid PMD-ingezameld en wordt invulling gegeven aan het ontzorgen van de burgers.

Een belangrijke hoeksteen van het inzamelbeleid is dus het initiatief uit 2008 van onder meer de gemeente Weert om nascheiding te realiseren bij het bedrijf waar de gemeente destijds nog aandeelhouder was. Dat is later gevolgd door een operationeel uitvoeringscontract met het inmiddels geprivatiseerde bedrijf Attero. Als argument gold destijds dat innovatie in de duurzaamheid bij het afvalbeheer schaal en economische slagkracht veronderstelt. Nu, meer dan tien jaar later werpt dat zijn vruchten af en is Attero het eerste Nederlandse bedrijf dat een oplossing heeft voor het sorteren van zwarte consumentenverpakkingen. Ook voor het opwerken van de probleemfractie "folies" heeft dit bedrijf als eerste een oplossing op schaal voorhanden. Dit soort innovaties stond Weert voor ogen toen er in 2008 voor een industriële aanpak via nascheiding werd gekozen. Bovendien wordt de burger zo goed mogelijk ontzorgd, is er geen extra risico op vervuiling in de openbare ruimte, zijn er geen risico's over afgekeurde PMD-partijen wat bij bronscheiding wel voorkomt. En tenslotte heeft de gemeente geen investeringsrisico.

Weert neemt op het vlak van afvalscheiding landelijk gezien een gemiddelde positie in voor stromen als glas, textiel en PMD. Bij oud papier en GFT ligt Weert iets achter landelijke gemiddelde. Aan PMD wordt inmiddels 22 kg per inwoner ingezameld; 7 kg via bronscheiding en 15 kg via nascheiding. Zowel voor brongescheiden als nagescheiden PMD geldt overigens dezelfde kwaliteitseis als het gaat om de afzetbaarheid naar de recyclemarkt. Er is in dit opzicht geen kwaliteitsverschil.

De planning van de aanbesteding zal er grofweg als volgt uit zien:

- Directie: medewerker Afval Beleid afd. Ruimte en Economie onder mandaat afdelingshoofd Openbaar Gebied
- Het inkoopadviesbureau van de gemeente vragen om offerte (raming vooraf € 8.000,- excl. Juridische kosten; te dekken binnen afvalbegroting grootboeknummer 721000)
- Begin april collegebesluit -> startschot
- April: voorbereiding en opstellen bestek met bureau
- Medio mei: publicatie
- 4^e week juni: 1^e nota van inlichtingen
- 2^e week juli: 2^e nota van inlichtingen
- 1^e week september: ontvangst en opening inschrijvingen
- 1^e week oktober: bericht voorgenomen gunning
- 3^e week oktober: definitieve gunning
- 1-1-2020: ingang nieuw contract

Kanttelingen en risico's

n.v.t.

Financiële, personele en juridische gevolgen

n.v.t.

Duurzaamheid

Het duurzaamheidsaspect is in bovenstaande uiteenzetting geïntegreerd. Daar wordt dus volledigheidshalve naar verwezen. Kern daar uit:

Bij het afvalbeheer wordt het duurzaamheidsaspect afgewogen tegen de wettelijke taak om de burger te ontzorgen, de kosten, investeringsrisico's en de beheersaspecten in de openbare ruimte. De milieuwinst van afvalscheiding door de burger zelf blijkt niet dusdanig groot dat de andere aspecten daar voor op het tweede plan zouden moeten komen. Het accent in het Weerter afvalbeheer blijft daardoor liggen op de wettelijke zorgplicht richting zijn inwoners zoals die is vastgelegd in artikel 10.21 van de Wet Milieubeheer.

Aanvullend nog het volgende. Duurzaamheidswinst is niet zo zeer bij de inzameling zelf te behalen als wel bij de verwerking van het afval verderop in de keten. Door de positie van de nascheiding in het Weerter afvalbeheer wordt, zoals hier boven geschetst, een bijdrage geleverd aan de innovatiekracht verder op in de verwerkingsketen. In het algemeen wordt slechts eenderde van de ingezamelde kunststof verpakkingen in de recyclemarkt goed (dus zonder downcycling) verwerkt. De rest vindt slechts marginale toepassing of wordt alsnog verbrand. Door de innovaties bij onze nascheider/verwerker kunnen voortaan ook zwarte verpakkingen worden uitgesorteerd en afgezet en kan de meest volumineuze stroom, de folies, zinvol worden toegepast. De score van éénderde zinvolle toepassing kan dus, juist door een afvalbeheer zoals door Weert uitgevoerd, worden opgekrikt.

Uitvoering/evaluatie

Het nieuwe contract gaat in op 1-1-2020

Communicatie/participatie

De uitslag van de aanbesteding zal te zijner tijd via een persbericht worden gecommuniceerd.

Overleg gevoerd met

Intern:

Koen van Loon	- Medewerker Afval, Openbaar Gebied
Frank van Kruijsdijk	- Kwartiermaker Programma Groen en Afval, Openbaar Gebied
Jos Schreijen	- Inkoopadviseur, Financiën en Control
Dirk Kusters	- Senior Communicatieadviseur, D&I team communicatie
Anouk Cramers	- Kwartiermaker team Ruimte en Economie, Ruimte en Economie

Extern:

-

Bijlagen:

Notitie "Achtergronden systeem inzameling huishoudelijk restafval en GFT in de gemeente Weert", afdeling Ruimte en Economie, februari 2019.